

كىشەى سەرۆكاىەتى ھەرئىمو چەند سەرنجىكى ياساى

د.كەمال سەىد قادر

a7825836@unet.univie.ac.at

سىستەمى فېدرالى بە شىۋەىەكى گشتى بەۋە ناسراۋە كەۋا ھەرسى دەسەلاتەكانى دەۋلەت لە سەر ئاستى فېدرالىو ھەرىمەكانىش بونىان ھەىە. واتە ھەمو ىەكە فېدرالى ىەكان خاۋەنى سەرۋەرى خۆيانن. بۆىە ھەرىمىكى فېدرالىش دەتوانى سەرۆكىكى ھەبىت جا لە ژىر ناۋى سەرۆك ياخود ھەر ناۋىكى تىر بىت.

بۆ نمونە ئەگەر سەىرى دەستورى كۆمارى مۇنتىنىگىرۆ بكەىن كەۋا بە شىكە لە ىەكىتى فېدرالى سىربىاو مۇنتىنىگىرۆ ئەۋا لە مادەى 5 ى ھاتۋە كەۋا مۇنتىتىگىرۆ دەبى لە لايەن سەرۆك كۆمارەۋە نوپنەراىەتى بىكرىت كەۋا بە پىى مادەى 86 ى ھەمان دەستور سەرۆك كۆمار بە راستەوخۆ لە لايەن دانىشتوانى كۆمارەكە ھەلدەبژىردىت. جگە لەۋەش كەۋا كۆمارى مۇنتىنىگىرۆ بە پىى مادەى 91 دەستورەكەى پۆستى سەرۆكى ئەنجومەنى ۋەزىرانىشى ھەىە. سىستەمى سىاسى كۆمارى مۇنتىنىگىرۆى فېدرالى بەم شىۋەىە زۆر لە سىستەمە پىشنىار كراۋەكەى كوردوستان نىزىكە كەۋا زىاتىر سىستەمى پەرلەمانى ىە بۆىەشە دەستورى مۇنتىنىگىرۆ لەم بابەتە كراۋەتە نمونەىەك بۆ بەراۋرد كىردن.

نمونەى سىستەمى كۆمارىش لەم بابەتە دەستورى ۋىلاىەتى كالىفۆرنىاى ئەمىرىكى ىە. لە مادەى 5 بەشى 1 ى دەستورەكەى ھاتۋە كەۋا حاكىمى ۋىلاىەت بەرزترىن پلەىە لە دەسەلاتى جى بە جى كىردندا.

لە مەملەكەتى مالىزىاى فېدرالىش زۆرىنەى ۋىلاىەتەكان لە لايەن سولتانىكەۋە لە سەر سىستەمى مىرات حوكم دەكرىن. ئەم سولتانانەش ھەر پىنج سال جارىك لە نىۋ خۆياندا بە رىزىەكىكىان ۋەكو مەلىكى مالىزىا ھەلدەبژىرن.

دەسەلاتەكانى سەرۆكى ھەرىمەكانىش بە پىى ۋولاتو سىستەمى سىاسى ئەم ۋولاتە دەگۆرپىن. بى گومان لە سىستەمىكى سەرۆكاىەتىا دەسەلاتى سەرۆكى ھەرىم زۆر زىاترە ۋەكو لە سىستەمىكى حوكمى پەرلەمنىدا چۈنكە سەرۆكى ھەرىم لىرەدا ھەم سەرۆكى حوكمەتە ۋەم سەرۆكى ھەرىمىش.

لە كۆمارى فېدرالى مۇنتىنىگىرۆ بۆ نمونە دەسەلاتەكانى سەرۆك كۆمار ھەرۋەكو لە مادەى 88 ى دەستورەكەى ھاتۋە برىتىن لە:

1. تەسدىق كىردنى ياساكانى پەرلەمان.

2. بانگه‌یشتکردنی هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی.
3. نوینه‌رایه‌تی کردنی کۆماره‌که له ناوه‌خۆر دهره‌وه.
4. پێشنیارکردنی کاندیداکان بۆ پۆسته‌کانی سه‌رۆکی ئەنجومه‌نی وه‌زیرانو، دادوه‌رانو سه‌رۆکی دادگای ده‌ستوری بۆ په‌رله‌مانی مۆنتینیگرو.
5. دهرکردنی فه‌رمانی لێ خۆشبون له تاوانباران.
6. به‌خشینی میدالیاو خه‌لات.
7. پێشنیارکردنی ئەنجامدانی ریفراندۆم بۆ په‌رله‌مان.
8. هه‌لسان به‌ هه‌مو ئه‌ركیکی تر له چوارچۆیه‌ی ده‌ستوری کۆماریدا.

ئه‌گه‌ر به‌راوردی هه‌ردو نمونه‌که‌ی مۆنتینیگروو کالفۆرنیا له‌ گه‌ل پرۆژه یاسایه‌کانی سه‌رۆکایه‌تی هه‌ریمی کوردوستان بکه‌ین که‌وا تا ئیستا پێشکه‌ش کراون ئەوا ده‌بینین که‌وا هه‌مو پرۆژه‌کان له‌ سه‌ر بناغه‌ی سیسته‌می په‌رله‌مانی داڕێژراون، واته‌ سه‌رۆکی ئەنجومه‌نی وه‌زیران به‌ راده‌ی یه‌که‌م لێپرسراوه‌ به‌رامبه‌ر راپه‌راندنی کاروباری حکومه‌ت، به‌لام یه‌ک له‌ پرۆژه‌کان هه‌ندێ ده‌سه‌لاتی به‌خشیه‌وه به‌ سه‌رۆکی هه‌ریم که‌وا ته‌نها ده‌توانی له‌ سیسته‌می کۆماریدا هه‌بن یاخود راستتر له‌ سیسته‌مه‌ دیمکراسیه‌ لاوازه‌کان که‌وا سه‌رۆکی وولات پۆلیکی زۆر فراوان له‌ هه‌مو بواره‌کانی به‌ رێوه‌بردنی ده‌وله‌ت ده‌بینیت. بۆیه‌ ئه‌م پرۆژه‌یه‌یان له‌وه‌ده‌چیت هه‌ولی موتربه‌ کردنی هه‌ردو سیسته‌می په‌رله‌مانیو کۆماری بدات وه‌ بۆ حاله‌تیکی دیاری کراو داڕێژرابێت وه‌ بۆ که‌سانێکی تایبه‌ت نه‌وه‌ک وه‌کو ده‌زگایه‌کی گشتی بێ لایه‌ن.

ئه‌م پرۆژه‌یه‌و پرۆژه‌کانی تری به‌رامبه‌ری بونه‌ته‌ هۆی تروکانی کۆمه‌لیک کێشه‌ له‌ نیوان خاوه‌ن پرۆژه‌کان چونکه‌ وا دیاره‌ ئامانجه‌ ستراتیجیه‌کانی هه‌ر لایه‌نێک جیاپه‌ له‌ گه‌ل لایه‌نه‌که‌ی تر.

به‌ بۆچونی من کێشه‌ی نیوان پرۆژه‌کان به‌ به‌راورد له‌ گه‌ل ده‌ستوری هه‌ریمه‌کانی تری جیهان ده‌توانی خۆی له‌م خالانه‌ی خواره‌وه‌ بدۆزێته‌وه‌.

1. هه‌لبژاردنی سه‌رۆکی هه‌ریم: دیمکراسیترین میتۆد بۆ ده‌ستینیشانکردنی سه‌رۆکی هه‌ریم هه‌لبژاردنی راسته‌وخۆیه‌ له‌ لایه‌ن ده‌نگه‌رانه‌وه‌ هه‌روه‌کو له‌ ده‌ستوری مۆنتینیگروو کالفۆرنیاس هاتوه‌. وه‌ پرۆژه یاسایی یه‌کانی کوردوستانیش له‌ سه‌ر ئه‌م پرنسیپه‌ کۆکن. به‌لام گه‌روگرفت لێره‌ خولی یه‌که‌می سه‌رۆکایه‌تی هه‌ریمه‌ که‌وا به‌ پێی ئه‌م پرۆژانه‌ ده‌بێ سه‌رۆکی هه‌ریم بۆ ئه‌م خوله‌ له‌ لایه‌ن په‌رله‌مانه‌وه‌ هه‌لبژێردرێت. هه‌چه‌نده‌ پرۆژه‌کان

بۆچۈنى جياوازيان ھەيە لە سەر دىژەي خولى يەكەم واتە بۆ ماوھى چوارسالبىت ياخود تا كۆتايى ئەمسال، بەلام گىروگرفتە سەرەكى يەكە شاراوھەيە ۋە تاكتىكىكى سىياسى لە دواوھەيە. كىشەكە لە سەر چۆنى يەتى ھەلبىژاردنى سەرۆكى ھەرىمە لە لايەن پەرلەمانەوھ. پىرۆژەيەكيان پىشنيار دەكات كەوا سەرۆكى ھەرىم بە زۆرىنەي دەنگەكان ھەلبىژىردىت ۋە پىرۆژەكەي تريان داواي زۆرىنەي 3/2 دەكات. ئەگەر سىستەمى 3/2 پەيرەو بىرەت ئەوا سىستەمەكە دەبىتە تەوافقى ۋە لە گەل رىككەونتامە سىياسى يە فرە لايەنەكەي پىش ھەلبىژاردن دەگونجىت. ۋە ئەگەر سىستەمى زۆرىنەش پەيرەو بىرەت ئەوا دەرگاي لىكدابرانو يەكتر بە لانان لە سەر پىشت دەكرىتەوھ چونكە ھەر يەككە لە دوو فراكسىۆنە سەرەكى يەكەي ناو پەرلەمانى كوردوستان بە ئاسانى دەتوانىت زۆرىنەي لەم جۆرە بە دەست بىنىت جا بە ھەر مېتۆدىك بىت بە بى ئەوھى پىوستى بە دەنگەكانى ئەندامانى فراكسىۆنى سەرەكى دووھ ھەبىت. بۆيە ھەر لە گەل پەيرەوكردىنى سىستەمى زۆرىنە لە رىگەي ياسايەكەوھ ئەوا كارى يەككە لە فراكسىۆنە سەرەكى يەكانى نىو پەرلەمان لەوانەيە تەواوبىت ياخود نەتوانى ھىچ مەرجىك دابنىت بەرامبەر بە دەنگدانى. سىياسەتەش ۋەكو بازار وايە ھەر ھەموى برىتى يە لە گۆرىنەوھى كالاكانو مامەلە كردن. ديارە ئەم فاكتانە بۆ ھەمو لايەنەكانى پەيوەندىدار ئاشكران بۆيەشە بونەتە يەككە لە كىشەكان.

2.

جىگىرى سەرۆكى ھەرىم: لە راستىدا بونى جىگىرى سەرۆكى ھەرىم لە سەر ئاستى نىودەولەتەش نەك ھەر شتىكى ئاسايى يە بەلكو پىوستىشە. بۆ نمونە دەستورى ويلايەتى كاليفورنيا لە مادەي 5 بەشى 10 دەلى كەوا حاكىمى ويلايەت جىگىرىكى دەبىت كەوا لە كاتى ئامادەنەبونى حاكم بە كارەكانى ئەو ھەلدەستىت. يەك لە پىرۆژەكانى كوردوستان پىشنيارى بونى پۆستى جىگىرى سەرۆكى ھەرىم دەكات كەوا زۆر گونجاوھ لە گەل سىستەمى دوو حيزبى گەورە كەوا لە كوردوستان ھەيە جگە لەوھش كەوا ئەم خالە يەككىشە لە بنەماكانى سىستەمى تەوافقى ھەروھكو لە عىراقى فېدالەش پەيرەو دەكرىت. پىرۆژەيەكەي بەرامبەر پۆستىكى لەم جۆرە پىشنيار ناكات بەلكو ئەركى جىگىر لە كاتى پىوستدا دەبەخشىت بە سەرۆكى ئەنجومەنى ۋەزيران ئەمەش ۋا پى دەچى لە گەل پىكھاتەي دەسلەتاتى راپەراندنى چاوەروانكراو بگونجىت چونكە لىرەدا دەسلەتەكانى ھەردو پۆستەكە لە بازنەيەكى تەسكى كەسايەتى يا خىزانى دەمىنەتەوھ كەوا لە گەل سىستەمى دىمكراسى ناگونجىت كەوا دامو دەزگا گشتى يەكان دەبى

دەرگاكانيان بۇ ھەمو كەسپك لە سەر بناغەى يەكسانى والا بېت كەوا بتوانن مەرجه ياساى يەكانى پېويست بۇ بە دەستھېنانى پۆستېكى گشتى پربەنەوہ .
3. دەسەلاتەكانى سەرۆكايەتى ھەرېم: دەسەلاتەكانى سەرۆكى ھەرېمى كوردوستان ھەرۆكەو لە ھەردو پړۆژە سەرەكى يەكە ھاتون لە زۆرىنەى خالەكانياندا جياوازيان نى يە بەلام لەم خالانەى جياوازيان ھەيە، جياوازي يەكان بنەرەتو ستراتيجين وە كەلېنېكى گەرە لە نيوان بۇچونى ھەردو لا دروست دەكەن. ھەندېك لەم دەسەلاتە پېشنياركراوانە ئەگەر بېتو بە نارېكى بە كار بېن دەتوانن زيانى كوشندە بە ژيانى ديمكراسيو فرە حيزبى ھاوسەنگى سياسيو ھېز لە كوردوستان بگەيەنن.

ئەم خالانەى كەوا بە بۇچونى من دەتوانرېت لە چوارچېوہى دەسەلاتەكانى سەرۆكى ھەرېم بە ھېلېكى سور دەستنيشان بكرېن ئەمانەن:

1- لە بواری ھېزى چەكدارىدا: ھەرچەندە لە ئاستى نيو دەولەتشدا دياردەيەكى ئاسايى يە كەوا سەرۆكى ھەرېمېك لە ھەمانكاتيشدا فەرماندەى بالاي ھېزە چەكدارەكانى ھەرېمەكەش بېت ھەرۆكەو بۇ نمونە لە مادەى 5 بەشى 7 ى دەستورى ويلايەتى كاليفورنيا ھاتوہ كەوا دەلى حاكىمى ويلايەت سەركردەى بالاي ميليشياى ويلايەتەكەشە. بەلام لېرە جياوازي يەكى زۆر لە نيوان ھەرېمى كوردوستانو ويلايەتېكى فيدرالى وەكو كاليفورنيا ھەيە كەوا دەھا سالە كولتورى ديمكراسى تيا بەرپابوہو كەلەكەى كردوہ وە ھەمو بوارەكانى رېكخستنى كاروبارى دەولەت بە ھېزى چەكدارىشەوہ بە دامودەزگا كراون وە ملكى ھېچ حيزبېكو خېزانېك نين. لە كوردوستاندا ھېچ ھېزېكى چەكدارى لە دەرەوہى چوار چېوہيەكى حيزبى بونى نى يە بەلكو ھەرمەمو ھېزە چەكدارەكان سەر بە حيزبېكى تايبەتن وە وەفادارى ئەم حيزبەن وە ھەتا يەكېن لە ئۆرگانەكانى. جا بۆيە سەرۆكى ھەرېم لە كاتى ئېستادا سەر بە ھەر كام لە حيزبەكانيش بېت لە ھەمانكاتدا بەستراوہتەوہ بە ھېزى چەكدارى حيزبەكەى خوى بۆيە ناتوانېت ھەرگيز بى لايەن بېت وەكو فەرماندەى ھەمو ھېزە چەكدارەكانى كوردوستان كەچى بى لايەنېش لە پۆستېكى گشتيدا مەرچى سەرەكى يە. لېرەدا ناتوانرې بگوترى كەوا ھېزە چەكدارەكانى كوردوستان يەكدەخرېنەوہ بەلكو دەتوانين بليين كەوا ھېزە

چەكدارەكانى ھەموو حەيزبەكانى تر لە نيو ھەيزە چەكدارەكانى سەر بە حەيزبەكەى سەرۆكى ھەريم دەتوینرینەو. سەرۆكى چاوەرپوانکراوى ھەريمی کوردوستان ھەروەکو لە یەكێک لە پرۆژەكان ھاتووە دەسەلاتى فراوانى پێ دەبەخشریت كەوا گەشتن بەم ئامانجە زۆر ئاسانتر ئەكەن لە بواری رێكخستنو بە رێوہبردى ھەيزە چەكدارەكان وەكو دەسەلاتى بە دور خستنەو و دەركردنو خانەنشینکردنو بەرزکردنەوہى پلەى ئەفسەرانى ھەيزە چەكدارەكانو ھەيزەكانى ئاسایشى ناوخۆ. لێرەدا پێوستیمان بە زيرەكى يەكى زۆر تيارى يە تاكو بەھينينە بەرچاومان چى دەتوانى رۆبەدات ئەگەر بێتو ئەم دەسەلاتانە بۆ بەرژوہەندى حەيزبەو تاكە كەسى بە كار ھەيران. بۆيە بە راي من ھەيزە چەكدارەكانى كوردوستان دەبێ بخرینە ژير كۆنترۆلى دەزگايەكى گشتى بێ لايەن وە كەسێكى سەيلى بێ لايەن فەرماندەبەيان بكات.

-2

لێپرسینەوہ: سەستەمى ديمکراسى تەنھا بریتى نى يە لە دەسەلات بەخشين بە كەسێكو حەيزبەك لە پروسەيەكى ھەلبژاردندا بەلكو يەكێك لە بنەما ھەرە سەرەكى يەكانى ئەم سەستەمە لى پرسینەوہ. چونكە بەخشينى دەسەلات بە كەسێك بە بى دانانى سەستەمى كۆنترۆلو لى پرسینەوہ بۆى ھەردەم ئەگەرى ئەوہى ھەيە بېتە خراپ بەكارھينانى ئەم دەسەلاتانە ھەتا بەرامبەر بە ھاوالاتيانيش كەوا سەرچاوەى دەسەلاتە بەخشينراوہكانن. لى پرسینەوہش لە چوارچێوہى دەولەتدا دوو جۆرى ھەيە لێپرسینەوہى سەياسى وە لێپرسینەوہى ياسايى. ھەردو جۆرەكە لە ھەموو سەستەمە ديمکراسى يەكان پەيرەو دەكرين. لێپرسینەوہى سەياسى مەتۆدى جيا جياى ھەيە وەكو دوبارە نەكردنەوہى ھەلبژاردنى حەيزبەكو كەسێك، ياخود لادانى لێپرسراوێكى ھەلبژێردراو لە رێگای بانگھەشتکردن كەوا بە مەتۆدى Recall ناسراوہ، واتە دەنگەران لەم ھالەتەيا دەنگ بۆ لابردي ئەم كاربەدەستە دەدەن نەك بۆ ھەلبژاردنى، ياخود پەرلەمان بەم كارە ھەلدەستەت. جۆرى لێپرسینەوہى داداگاييش لە لێپرسراوانى پلە بەرز وەكو سەرۆكى وولاتو ھەريم بە شيوەيەكى گشتى لە رێگای دادگای دەستورى يەوہ دەبیت. بۆ نمونە لە مادەى 113 ى دەستورى كۆمارى مۆنتينىگرو ھاتوہ كەوا دادگای دەستورى ئەم كۆمارە بۆى ھەيە بريار لە سەر پيشيلکردنى دەستورى كۆمارى لە

لایەن سەرۆکی کۆمارەووە بەدات. پاش ئەم بېریارە پەرلەمانی مۆنتینینگرۆ دەبێ سەرۆکی هەرێم لە سەر کار لابەدات. لە دەستوری کالیفۆرنیا سیستمی بانگهێشتکردنەووە Recall ھەبێ ھەتا سەر کارلادانی حاکی ویلايەتەکە. ھەتا سەرۆکی ئەمریکیش کەوا ئەم ھەمو دەسەلاتە فراوانە ھەبێ دەتوانرێت لە رینگای Impeachment لە سەر کار لا ببری. لێرەدا سیناتی ئەمریکی رۆلی داواکار دەبینێت ھەتا ئەنجومەنی نوێنەرانی رۆلی دادگا. لە ھالەتی کوردوستاندا مەسەلە ھەیە لێ پرسینەووەی سەرۆکی هەرێم ھەر لە بنەڕەتدا لە پڕۆژەکاندا ھەر ئامارەشی بۆ نەکرابووە ھەتا ئەگەر ئامارەشی بۆ کرابا ئەوا بێ دەرتەنجام دەبوو چونکە ھەرێمی کوردوستان نە دەستوری ھەبێ تاکو سەرۆکی هەرێم بپیشیلی بکات ھەتا ئەو دادگای دەستوریشی ھەبێ کەوا سزای ئەم پیشیلکاریانە بەدات.

بەلام لە گەل ئەو ھەشدا بێ دەنگبونێ پڕۆژەکان لە مەسەلە ھەبێ پرسینەووەی سەرۆکی هەرێم جینگای پرسیارە ھەبێ ھێچ جۆریک لە گەل سیستمی دیموکراسی ناگونجێت. لەوانە ھەبێ داریژەرانێ یەکیک لە پڕۆژەکان ھەر زاتی ئەو ھەیان نەکردبێ ناوی لێ پرسینەووە بێنن چونکە پۆستەکە بۆ کەسیکی تاییبەت پێشیارکرابووە، ئەگەرنا بەخشینی دەسەلاتی فراوانی لەم جۆرە ھەبێ ھێچ میکانیزمیکی چاودیریو لێ پرسینەووە گەورەترین رێخۆشکەرە بۆ دامەزراندنی سیتەمی دیکتاتۆری. لە راستیشدا تەنھا سیستمی حوکمی دیکتاتۆریو دەرتەنجا بێگای یەکان ھەسانە ھەبێ تەواو دەدەن بە حاکیکانیان ھەر ھەوێ بۆ نمونە لە مادە 54 ی دەستوری کۆیتی ھاتووە کەوا ئەمیر سەرۆکی وولاتە ھەبێ کەسایەتی ئەمیر ھەسانە ھەبێ تەواوی ھەبێ. پڕۆژەکانی سەرۆکی ھەرێمی کوردوستانیش ئەگەرچی بە ئاشکرا ئەم ھەسانەیان نەداوە بە سەرۆکی هەرێم بەلام بە شێو ھەبێکی شاراو (زمنی) لە رینگای بێ دەنگبون لە میکانیزمی لێ پرسینەووەی سەرۆکی هەرێم بەم کارە ھەلساوان. بەرێمی من لەم پڕۆژانە دەبوایە بە لایەنی کەمەووە ئامارە بۆ لێ پرسینەووەی سیاسی بکریت ھەبێ مێتۆدی بانگهێشتکردنەووە کەوا دەنگەرانێ کوردوستان بیانتوانیایە لە رینگای ریفراوندۆمیکا سەرۆکی هەرێم لە سەر کار لا بھەرن یاخود ژمارە ھەبێکی تاییبەت لە پەرلەمانتارانێ کوردوستان بیانتوانیایە داواکاری یەک لە سەر دەنگدان بۆ لابردنی سەرۆکی هەرێم لە سەر کار پێشکەشکەن ھەبێ پەرلەمان بیتوانیایە بە 3/2 دەنگەکان سەرۆکی هەرێم لە سەر کار لا بھەریت.

چاودىرى دارايى: دەزگاي چاودىرى دارايى لە سيستمە ديمكراسيه كاندا بە شيويهكى سەرەكى بۇ ئەو داھىتراوہ كەوا كۆنترۆلى دارايى دەسلەتلى رپەراندن بكات بۇيە دەبى ئەم دەزگايە سەربەخۆ بىت وە لە دەرەوہى چوارچىوہى دەسلەتلى رپەراندن بىت چونكە دەسلەت رپەراندن ناتوانىت بە شيويهكى بى لايەن خۆى كۆنترۆلى خۆى بكات. جا يەككە لە پۈژەكانى سەرۆكايەتى ھەرىم پىشنيارى ئەوہى كردوہ كەوا دەبىت ديوانى چاودىرى دارايى سەر بە سەرۆكى ھەرىم بىت ديارە مەبەستىكى تايبەتى لە پىشتە چونكە دەزگايەكى بى لايەنى سەربەخۆى لەم جۆرە دەتوانى بە شيويهكى زۆر كارىگەر رىگا لە گەندەلى دارايى بگرىت.

چار چى يە؟

كوردوستان دىەوئىت بەشيك بىت لە كۆمەلگاي شارستانىو ئاشتىخوانى نىو دەولەتى كەوا باوهرى بە بەھاكانى ئازادىو يەكسانىو ديمكراسىو مافى مرؤف ھەيە. جا لىرەدا ھەرىمى كوردوستان پىش ھەمو شتىك پىويستى بە دەستورىك كەوا شيوہى حوكمو دەسلەتەكانو مافە بنەرەتى يەكانى ھاولاتيانى ھەرىم ديارى بكات وە دادگايەكى دەستورى چاودىرى پەپرەو كردنى بكات. ئنجا پاش ئەم ھەنگاوہ دەتوانىن بىينە سەر ياسايەكى تايبەت لە سەر بناغەى دەستورى ھەرىم لە سەر چونى يەتى ھەلبژاردنى سەرۆكى ھەرىمى كوردوستان. ھەر ھەوليكيش لە ھەر لايەنىكى دەرەكى يەوہ بىت بۇ فەرزكردنى كەسىكى تايبەت بە سەر ھەرىمى كوردوستان بۇ پۆستى سەرۆكايەتى ئەوا دەرئەنجامى زۆر خر اپى لى دەكەويتەوہ وە ئەو كاتە ئەم كەسە نايىتە سەرۆكى ئىمە بە لكو سەرۆكى ئەوان. سەرۆكى خەلقى تريس لە ناو ھىچ مىللەتىكى ترا جىگاي نايىتەوہ.